

Yohani Meyene

Lelée ritelé ntí kémee ní we

Yohani yee ritelé ntí wóí. Kumúnjé kpε-i kuu ritelé ntí ní wólu, míni kεpáápáá kεtε kε kapi yε n sée re Patiməsi-i kuú pεé we. Pεe mεkεe Asii kεteni-i, kuwélē kunyine-i kakε kεtuŋeleemε-mε we. Kumúnjé kpε-i ke Rōm uyɔɔpi uú pεe Kirisi pikó wéékuseł. Uléécaa icápine iseei inyine kuu ritelé wólu. Méyene kulúi ke Yohani uu n yénti tε Yeesu ne upikó yε mewai kópe linajε-naŋε feriyε ne kεtɔ-pɔ nkó ke méyene mε amε símisi.

Ifaaci iyε mekériiine yε mmé:

1. Yohani yε umecire lese uu nyíse re u Kirisi yee nkpo kémee n yisi utume le (1:1-8).
2. Atelé aseei kapi Uléécaa icápine yee pεe mεkεe Asii kεteni-i ní we n wóí (1-3).
3. Yeesu yε mewai kópe linajε-naŋε feriyε (4-20).
4. Kεtε fale ke Uléécaa uu piléseme ní la kai áyu tɔrɔo kémee ne máne: lelée keyómecaa fale ne kεtε fale ne Yerusalém fale (21-22).

Yeesu yε umecire Yohani nyíse

¹ Méyene ke Uléécaa uu Yeesu Kirisi n yéneise re uké upikeikó lelée nfáani n sónti nyíse. Lε kuú ne uutume n tumme re uké uukeikó Yohani nyíse.

² Yohani yε lε nnéi ke Yeesu Kirisi uu u n nyíse yεnle uu kε yóó re Uléécaa Nsímé yε mu.

³ Uyee nsímé mmú ní kέeni ne pεpεe anóó nnyé nyee lelée masí kεpirε-pɔ n wainε nkó kutu n cólε pin

kə leləe nke mee n wólaalə müilə yə pínarekomə le! Li we re ituŋe ye tule.

Pi Uléécaa icápine iseei yáasi

⁴ Né Yohani, née Uléécaa icápine iseei iyee Asii kuwéé-më n we wəlu nən i yáasi. Uyee n we, un kə pəe məkəe-më we, un kə wemə, ne ifáa iseei iyee uriyəapitū keyu-i n tǔ piké ípaelée ne nkíñniŋe nō nyisə.

⁵ Yeesu Kirisi yə úseérakəo le yee nsímései m má. Uyee pikpəokpə kəcəpe məfoi nfáa yë. Uyee ketē nté piyəapi uwéése.

Uyee ró la uu umenyə ne arákópe həere.

⁶ Uu tíyesə ari panse mpuri məe Usáa Uléécaa inyáonse n wai. Uyee ríyu ne n-yáapinajə te mپá piyei-pə. Amí.

⁷ Uyee nkó ahopə kémee wemə. Mpá úye yə u yenunə, aí ne pəpəe uilüké n luri pénə. Ketē nnéi isoipuri yé uyë nnya nkə tonə. Eee, lee ni, amí!

⁸ Upíima, Uléécaa yə maa re:

Née Ufoi ne Utóroo, uyee n we un kə pəe məkəe-më we, un kə wemə, nnajə nnéi Ute.

Lë kə Kirisi uu Yohani n nyisə

⁹ Né, nóunémárəcə Yohani, tó ne nnő tóo kesə Uléécaa iyəapi kémee n we, tó ne nnő yə íwe lele tən ne Kirisi kupénečə kémee ñmáópúlə. Míni kəpáápáá ketē kapi yə n sée re Patiməsi kémee kapí ne nnajə né ha re ne Nléécaasimé yóólə nən kə Yeesu kəcāá aseéra lesə nnya.

10 Nfáasəne nn Upíima keyaa ketúŋé kenécaá súiri, am pεe kenépirε-mε metē menyine kom men cálē yare rináatónj metē,

11 men tee re: A lē kaa nní n nyáni rítelé rinyinε kémee wóí aa Uléécaa icápine iseei iyε pao. Iyee nní Eféesi ne Simirini ne Perikam ne Tiyatiiri ne Sariteesi ne Filatelifii ne Lawutisee ikó.

12 Am ɻmeeelú kέ uyee ne né n símisi yε. Kam tińjmeelú, am sifiráa sitəsi siseei kapí ne wura n wa yenu.

13 Unyinε yee kesoipipi ne menyinε n we un sifiráa sitəsi sə kecəpe we. Kutúkanka caacaa kuú pεe tanaalé un tikinj kecáá kútampálá kapi ne wura n wa télε.

14 Uriyu ne unnyúpi ye wariyelε yare nkumε tomé, née yare mpáhamε. Uinipεe ye we yare inalempi,

15 uana an we yare nweni ɻməhə mεe n wa yare n nna kémee riwóñjəle, umetē pón we yare míni píima menyinε iwəo.

16 U pεe ukunipε luke-luke ne awárepι aseei müílenle, titéhe ne kenóəpi píj-píj ne meyele metē tin unnoɔ-i léeri. Ukeyu ye pεé wele yare ntujε mεe tore.

17 Kam u n yε, am uana metene lólu yare ne kpule. Uu pεe ukunipε luke-luke kenécaá láa uu re: Iwame fi kape pō wa! Née Ufoí ne Utóra,

18 nən kə nfáa má. Ne pεe kpule, amá née nkó ne nnéfáa mípá píyei-pə. Ne nkpo ne pikpəkpə kəlō kehánne müílenle.

19 Lē nnya, a lē kaa n yε wɔi, lelees n we ne lelees masí kepíre n sónti.

20 Awárepι aseei nyε kaa kunénípε luke-luke

kémee n yé ne sífiráa siséei sitøsi së kapí ne wura n wa asei nyee m pékaalé ye nnyé: Awárepí aseei nyee piléécaatumé le pëe Uléécaa icápiné iséei iyé kæcáá m paílë. Sífiráa siséei sitøsi së pô ne Uléécaa icápiné iséei le.

2

Nsimé kapi Uléécaa icápiné iyee Efëesi-pô ní we n wáipô

¹ A uléécaatumé yee Efëesi-pô Uléécaa icápiné kæcáá m paílë wáipô re uyee awárepí aseei ukunipé luke-luke kémee m müilë, uyee sífiráa sitøsi siséei së kapí ne wura n wa kæcöpe n sóne ye maa re:

² Ne mepówai ne pipókei ne pipóñmôpú nyule. Ne nyule re áa ye pikpááree kæcáá rikpá. Pô pëpëe n tee re pi pitumé le ápi kô pëe pitumé peenule aa yénu re pináóome ye pi.

³ Pô ñmóópúlenle. Pô rinényíri nnya íwe lile ái kô pëe pô feriyé.

⁴ Amá mmë kamí ne pô n cési yee re áa nkpéni níla foí kaá pëe m má kénécáá má.

⁵ A léise kei kaa n loó, aa apókópe kepíre tó, aa mepówai foí piwai pële. Insá lë, né këpómëé kam am këpófiráa ketøsi keketone-i yukusé, in te áa apókópe kepíre ritó.

⁶ Amá leleé këpómëe n nyamí yee re pô Nikolayitiye mewai kesule yare ke néé kô me n késu mëcô.

⁷ Uye un ukóme, uké lë ke Nfáasøne nn Uléécaa icápiné n símisi kutu ricô. Nkó yee n feriyé kam kuléé kpeé ye nfáa n he kun Uléécaa kémee-pô we apipi pané uké li.

Nsimé kapi Uléécaa icápiné iyee Simirini-po n we n wóipø

⁸ A uléécaatumé yee Simirini-po Uléécaa icápiné kecáá m̄ paílē wóipø re Ufoí ne Utórøo, uyee p̄ee n kpu uu nkpéni p̄eeri un nfáa má ye maa re:

⁹ Ne mpótóosi piima-i kaa n̄ we ne ipówe kaa m̄ má nyule, p̄on k̄o ne umámá. Ne k̄o nkópe ke p̄ep̄ee n tee re pi Pisuifi le aphi kepócaá n símaankee nyule. Pi k̄o p̄ee Setani icápiné pikó le.

¹⁰ Kap̄e íw̄e iyé kaa n lené kewuu n túuni. A kō te kuníri yé nókenécōpe pinyine kukpanilee tā kuké ne nō m̄ peikee nny. Li yé k̄o siyáa k̄efi kémee nō wéekuse. A asei ritiki, m̄pá lin nkpō ye mu, k̄e p̄ee nfáa p̄o he re pō feriyé nny.

¹¹ Uye un ukóme, uké l̄e ke Nfáasone nn Uléécaa icápiné n símisi kutu ricø. Nkpō lírū n̄n uyee n feriyé líka wainé.

Nsimé kapi Uléécaa icápiné iyee Perikam-po n we n wóipø

¹² A uléécaatumé yee Perikam-po Uléécaa icápiné kecáá m̄ paílē wóipø re uyee ritéhe ne kénópi píj-píj ne meyele meté m̄ má ye maa re:

¹³ Ne nyule kei kaa n̄ we. Kei ke Setani riyoapitú p̄ō k̄o we. Aa rinényíri kesi, áa k̄o k̄efa kaá ne né n tenelē fóm, m̄pá siyáa se-i kapi unékeikó Antipaasi yee asei n tíkilē nókenémee kei ke Setani uu n̄ we n̄ kpu.

¹⁴ Amá mm̄ kamí ne p̄o n cési ye k̄o p̄ee mmú re: Pisoí yé kei we, pin Palam icélaa müilē. U Palaki céesi re uké ripiné wa Isirayéeli sipipi siké inyóonsesare li siké k̄o iwasánkaí n wai liké ne kelolé-m̄ si ha.

15 Limecə ke pōo kə pisoi má pεε Nikolayitiye icélaa n tīkilē.

16 Lē nnya, a apókópe kepire ritō, insá lē né kepómee hapo am titéhe kam nnóo-i n wailē ne atapi pō wai.

17 Uye un ukóme, uké lē ke Nfáasone nn Uléécaa icápiné n símisi kutu ricə!

Nkó yee n feriyé kam Uléécaa iluke * yee m pékaalē ne ripare tomé hēne. Tinyíri falé rinyiné tēe ripare tē kecáá wólaalē. Uka úu ri nyu, insá uyē kapi ri n he.

Nsímé kapi Uléécaa icápiné iyee Tiyatiiri-po n we n wóipə

18 A uléécaatumé yee Tiyatiiri-po Uléécaa icápiné kecáá mí pailē wəipə re Uléécaa Kepipi inipée yee n we yare inalempi, keana an kə we yare nweni ñmohə səne ye maa re:

19 Ne mepówai ne mpóla ne mpófatene ne pipókei ne pipóñmórú ne mepówai tərəo mée məfoí kulúi n fe nyule.

20 Amá mmē kamí ne pō n cési yee re po unási Yesapəeli yee n tee re u antepu le riyá un pinékeikó kíraasente re piké méwoo méwoo n wai pin kə inyóñsesare le.

21 Ne u yálenle kelené re uké uakópe kepire ritō, amá úu la uké uiwásánkai mewai mē kepire ritō.

22 Aa yē! Ne nní lē u ne pəpəe kesē iwásá n wai kəfiné kecáá sáne piké íwə píimali, in tē ápi pimewai mē kepire ritō.

* **2:17** Uléécaa iluke: Iyē kapi ye pεε sée re maani Méleepə ritelé kémee: Méleepə 16:32-34.

23 Né týyese api usiwā kóni. Uléécaa icápinē nnéí yé p̄ee céri re née ye usoi k̄emún̄é ne ulilala lees m pékaal̄ perei am céru. Ne kō m̄pá úye m̄ewai kecáá ulikó u panē.

24 Amá n̄ Tiyatiiri pikó pic̄o mpí, n̄o yé áni nní icélaa iȳe n̄ t̄kile, áni k̄o l̄e k̄api n̄ tee re Setani likó lees m pékaal̄ ceri, ne maa re ám n̄ nc̄oni n̄ka nc̄ conseñ̄e.

25 Amá ani l̄e kani nní m̄ má anípe keté m mūíl̄ k̄é ha ne p̄eeme.

26 Uyee n feriȳe, uyee menéwai rimmúlú ne kétō-p̄o kam n̄nahe kam unésáa k̄emee m má panē. Uȳe kam isoipuri kecáá n̄nahe panē.

27 Uyee keweninaapi ne isoipuri iȳe séninē, uu k̄o i foresi yare sipérétuhu.

28 Né k̄o rimarewarepi u he.

29 Uye un ukóme, uké l̄e ke Nfáasone nn Uléécaa icápinē n símisi kutu ric̄o!

3

Nsímé kapi Uléécaa icápinē iȳee Sariteesi-p̄o n̄ we n w̄oip̄o

1 A uléécaatumē yee Sariteesi-p̄o Uléécaa icápinē kecáá m̄ paíl̄ w̄oip̄o re uyee Uléécaa yee ifáa isseui ne awárepi aseei n te ye maa re: Ne mepówai nyule. P̄o rinyíri yenle re p̄o nfáa má, némípákanē p̄o kpuwaalenle.

2 A nnöni k̄emee yisi aa p̄ep̄ee n̄ we pin kpi ikari waisé ápi kap̄e ne n kpí nnyá. Am mepówai ȳe men Unéléécaa inip̄ee-i nyamí ne meketō-p̄o.

3 Lẽ nnya, a lẽ kaa nsímé n̄ yəsí ne lẽ kaa n kō léise aa akópe kəpire tə. Pənsá n nyáni, ne sóntile yare uyaa, áa yé pəe céri ituŋe iye-i kam yé pō rinkáikai.

4 Mpá ne lẽ, pō kə pəe Sariteesi kei pisoi málē pəe ápi piilū mékperinkpe m pōriinkee. Pi yé ilū tomé tā, tō ne pē arí ne n sónē re pi ne lẽ sá nnya.

5 Lẽ nnya, uyee n feriyę yé ilū tomé tā, ám yé urinyiri nfáa ritelé * kémee tìnne. Né Unésáa ne piléécaatumę keyu-i u ceri re u unékó le.

6 Uye un ukóme, uké lẽ ke Nfáasəne nn Uléécaa icápine n símisi kutu ricə!

Nsímé kapi Uléécaa icápine iyee Filatelifi-pə n̄ we n wáipə

7 A uléécaatumę yee Filatelifi-pə Uléécaa icápine kəcáá m paílẽ wəipə re Uléécaa uká ne Uyikíyiki yee Tafiti kehánne m múílẽ, Uyee ye n hánne úka úu yé ha pəe n hánnesi, Uyee ye n hánnesi úka úu yé ha pəe n hánne ye maa re:

8 Ne məpówai nyule. Áa yee, ne kəpóyu-i ihánaa hánnele ke úka úu yé n fe uké hánnesi. Li we re mpónaŋe rín piye. Pə kə nnésímé rimúlulé áa kə rinényíri kəsi.

9 Áa yee, ne Setani icápine pikó apónípə-i wainə. Pi ye maa re pi Pisuifi le, ái kə pəe lẽ. Pi kiraasəle. Áa yee, né týesə apí weri api kəpónyále-i wúla api céru re ne pəe pō lalə.

10 Kaa nní nnésímé məe ye rinjmópúse rimmúlú nnya, n̄ né kə ipeikeetunę iyee ketē nnéí kəcáá n sónti iké ketē pikó peikee kémee pō rimúlú.

* 3:5 Filipu 4:3

11 Né nfáani sóntile. A lē kaa m má anípe keté rimúlú úka úu kapε ne lē kaa n feriyε api pó he pó n yosí nny.

12 Né týesε Uyee n feriyee uu Unélélécaa Keyo kémee panse nléri cire-cire, úu yé pεe pikai kei le. Né ukεcáá Unélélécaa rinyiri ne Ünélélécaa kuyu rinyiri, Yerusalem fale yee keyómeccaa-pó Unélélécaa kémee n léeri wɔi, am kɔ rinényiri fale wɔlu.

13 Uye un ukóme, uké lē ke Nfáasəne nn Uléécaa icápine n símisi kutu ricɔ!

Nsímé kapi Uléécaa icápine iyee Lawutisee-pó n we n wɔipɔ

14 A uléécaatumε yee Lawutisee-pó Uléécaa icápine kecáá mí paílē wɔipɔ re Amí, úseérakjó yee asei m má un kɔ uyikíyiki, un kɔ lē nnéí ke Uléécaa uu n wa kékoraanε ye maa re:

15 Né mepówai nyule. Aa niñú áa kɔ tolú. Amá pən pεé n fe pɔké n niñú née pɔké n tolú!

16 Lē nnya, kaa nní mí páipailē, áa kɔ niñú áa kɔ tolú nnya, né kúukεe am nnénóo-i pó léseri.

17 Pɔ ye maa re: Né umámá le, ne memá yénle, líka ái né párlē, áa kɔ pεe nyu re ipóco ye íwe wele, pən wariye, pən íwe má pən nyiinlē pən kɔ meñmanε we.

18 Lē nnya kam mesəhɔ pó kpálē te a kənémee wura kapi n sáasi apí lolé cáká-cáká lɔ aa pεe panse umámá, aa kɔ ilū tomé ləlu aa pεe n lapaalē, iseí ii kapε ne pó n wa re pɔ meñmanε sónε nnya. Aa kɔ pite kapi ye inípee riñkem ləlu aa ipónípee kemí pɔké ne n nyáni nnya.

19 Né, ne ye ne pε nnéí kam n la césile am kɔ kutu pi pasa. Lē nnya, kapε siká wa, a apókópε kεpirε ritɔ.

20 Aa yëe, ne rinonoo-i nyenule nen ihánaa pepu. Uye un meneté n kõ, un tinonoo n hánne, né ukeyo-i lompo tó ne uyë ari kesé iluke le.

21 Uyee n feriyé kam tíyesene ari tinéyóopitú kecáá kesé tone yare ke née n feriyé tó ne Unésáa tón kesé uriyóopitú kecáá tú meco.

22 Uye un ukóme, uké lë ke Nfáasone nn Uléécaa icápine n símisi kutu ricø!

4

Uléécaa meyoapi ke keyómecaa-pø pikó api yóm

1 Lë memáá, am peé paí, am ihánaa inyine keyómecaa-pø yenu in hánnele. Am meté foí memee peé ne né n símisi kom men tee re: A nté ritaáme ké lelee masí kepire n waine pó nyíse.

2 Mese ne mese, Nfáasone nn kenécáá suíri am peé riyóopitú tinyine keyómecaa-pø yenu, unyine un tikecáá tú.

3 Uyee n tú mewee ye nkpáni yare ripare ñméí-ñmei née ríweé meco, kuwamenirí pón riyóopitú tē kóónulé. Kumeweé ye nkpáni yare mehóle ripare.

4 Ayóopitú af eeré ne ana nyee peé riyóopitú tē kóónulé, piwéése af eeré ne pinapin akecáá tú, pin ilú tomé tántilé, pin ayóopikøn kapí ne wura n wa piayu kecáá kípiilé.

5 Sikónetéhe ne meté menyine ne ikóné pisenkëe ye peé riyóopitú tē kémee léentile. Sifiráa sisëei ye peé riyóopitú tē keyu-më torelé nyaii. Si Uléécaa ifaa isëei le.

6 Linyine ye peé riyóopitú tē metene wele yare sinípeenyánei-yelépi sée mínimaa meco tañelé.

Lifáakó lina linyine leé kéyu-mẽ ne kepiré-mẽ inípées mípá yei n tóraankéelẽ ye pëe riyóopitú tẽ kecápe ne rimékanéi wele.

⁷ Lifáakó foí ye wele yare kúkinaá. Lifáakó lírú yé kó welé yare rináapipi, lifáakó táánú pő ne nkpaní yare li kesoiyu málé. Lifáakó náii pő ne metuké maamaa mëe n yóósilẽ ne menyiné wele.

⁸ Lifáakó lë kena ye málé améjí akpuulú akpuulú, inípées in mípá yei tóraankéelẽ. Ápi kéyu má ne pimáikéet ketúné ne kesine re:

Usøne círicíri, círicíri, círicíri yee Upíima, Uléécaa,
Nnañe nnéi Ute.

Uyee pëe we, Uyee we, Uyee kó masí sónti.

⁹ Mpá píyei ke lifáakó lë ai yé ha uyee riyóopitú kecáá ní tû un kó mípá píyei we ríyu n waisé, api yé urinyiri taásé api kó u pøønese

¹⁰ piwéésé afeeré ne pina pë pő né yé pëe uyee riyóopitú kecáá ní tû metene riwuła api uyee mípá píyei ní we yáasi api pëe riyóopitú keyu-ipayóopikó sá api re:

¹¹ Urópíima ne Uróléécaa, po ne sá re poké ríyu ne rinyíri ne nnañe m má. Liriyíkí re pðo mípá yo wa, po lale liké n we. Lë nnya kai kó we.

5

Kesáñpípi ye rítelé wúkulé

¹ Am pëe uyee riyóopitú kecáá ní tû kunipé luké-luké kémee rítelé rinyine yenu tin kepiré ne kéyu-mẽ wólaalẽ, api kó atópi aséei rikecáá wai apí ne wúkesi re úka úu kapé rica.

2 Am kō uléécaatumē naŋe-naŋe unyinē yenu un yóolē lin cálē te: Wóo tu re uké rítelé tē wúkule uké kō tiatəpi nyē fori?

3 Amá úka úu we keyómecaa-pō née ketē nté kecáá née ketē metene yee yé n fe uu ri wúkule née uu ri nyánei.

4 Kei kam pēe meyā tē ñmaa re úka úu tulaalē te uké rítelé tē wúkule née uké ri nyánei nnyā.

5 Uwééssé usee uu pēe né maa re: Kapē n téni, a yē te Yuta pikó mpuri kémee kukinaá, Tafiti kepirē yē feriyele. Ke yé fe ake rítelé tē wúkule ake kō atópi aseei nyē foru.

6 Am kō riyóopitū tē kecōpe ne lifáakó lina lē kecōpe ne piwéése pē kecōpe Risáñjipi yenu tin nyenü yare pi ne ri nyóonsele. Akóle aseei ne inípēe iseei karí pēe má. Lelee Uléécaa ifaa iseei iyē kuu ketē nnéí kecáá n túmei.

7 Arí hapō ari uyee riyóopitū kecáá n túkunipe luke-luke kémee rítelé tē yóosu.

8 Kuu rítelé tē piyóó mí masí, lifáakó lina lē ne piwéése aféeré ne pina pē api sī apí ha Risáñjipi keyu-i wúla, m̄pá úye un kékénejé ne sinúm̄pi kapí ne wura n wa ne tulaali meyipe muílē. Uléécaa pikó keyome kapí n yáasi yē kē.

9 Api keyóme falé kenyinē n yom te:
Pō tule re pōké rítelé tē yosí pōké atópi nyē fori,
liriyílkí re
pi ne pō nyóonsele aa mepónye ne m̄pá kumáre kúye
ne m̄pá ayu áye pisoi ne m̄pá nsoipuri n-ye ayu lalu
aa Uléécaa pa.

10 Pō pi panseselē n-yóopipuri pikó ne inyóonse piwai pēe

Uléécaa pikéi n wai. Pi sóntile piké ketē kecáá iyóópi n tú.

11 Am pée weri am piléécaatumé kulúi pée riyóópitú ne lifáakó lě ne pikpure n kánéilé meté kom. Pinnéí ye lele píle píle ne kuwóó kuwóó ái kúkéentene we.

12 Pi pée cááile re:

Tisáñpipi kapí ne n nyóónsé tée tulaalé te tiké nnañe ne mémá ne mewéésesaho ne rikaho ne ríyu ne akéhe ne ipakare yásí!

13 Am pée lě nnéí ke Uléécaa uu n wa lin keyóomecaaapo ne ketē kecáá ne ketē metene ne mímina kémee we kom lin tee re:

Uyee riyóópitú kecáá n tú ne Risáñpipi pée akéhe ne ipakare ne

ríyu ne n-yóópinané te mítá píyei-po!

14 Lifáakó lina lě ai ye pée re: Amí! Piwéésé pë api ye pée wúla api yáási.

6

Atópi akpuulu foi nyé mewúkulé

1 Am paí, am yénu ke Risáñpipi ari atópi aséei nyé kémee rise n wúkulé, am pée lifáakó lina lě lisé kom, lin meté ne símisi yare ikóné pisenkeé re: A kam.

2 Am paí am isã tomé yénu. Uyee i n tú ye pée pitepe müülenle. Api piferiyé ihéé u pa, uu yisi uú n tásu yare uyee n feriyé un kó tásu uké ha kó piferiyé rikpá meco.

3 Ke Risáñpipi ari ritópi lírú n wúkulé, am lifáakó lírú kom ai semni re: A kam!

4 Isã icó yee n wəñne yare nna ii pée léeri. Uyee i n tú uu nnañe yenu re uké ketē kecáá nkíñniñe lesé

pisoi piké ne n kónaane nnya. Api kō kutéhe caacaa kunyiné u pa.

5 Kari ritópi táánū n wúkulé, am lifáakó táánū kom ai semni re: A kam! Amí paí, am isā ñməhə yenu. Uyee i n tú ye pée kemúñé müílenle.

6 Am lifáakó lina lě kecōpe metē menyiné kom, men tee re: Pi yé mesirépipi menyiné kemúñécaripi kesé ne kekeiyaa kesé ihéé ló, api kō memúípipi simúñécaripi sitaani ne kekeiyaa kesé ihéé lólu. Amá áni kapé mékpó ne píta p̄t̄ tica.

7 Kari ritópi náii n wúkulé, am lifáakó náii metē kom te: A kam!

8 Amí paí am isā inyiné yenu ne mehóle ntəne ipinjé. Pi ye uyee i n tú sée re nkpo. Nkpo kuhore ye pée u tikilenle. Api ketē awéélé ana kémee kuse kecáá nnañe yenu apí ne atéhe ne nkú ne itói ne licópii-cópii sisoi pipi tékéé.

9 Kari ritópi núpū n wúkulé, am kenyánssetunípi metene pē kapi Nléécaasimé ne aseéra kapi n lésé nnya m parii amírí yenu,

10 pin pupukee lin cálē te: Sáa səne ciricíri ne uyikiyiki, hái ne keyo-pó kaa yé lě n náñaise poké kelené túhaane poké nsímései yé poké pée ketē nké pisoi ntókpó kecáá kutu ripasa?

11 Api pinnéí mmé múa úye ketúkanka tomé pa, apí kō pi maa re piké pée kō nkáripi n wéntelē, pipikeicó ne pipimareco kapi pimeco n kónine piké ha pinnéí cápinəpó.

12 Kari ritópi kpúúlū n wúkulé, amí paí ketē aké yénesi ne rikohó. Ituñe ii panse riñmóhó yare kukpəsañáá, iwáre ii innéí panse yare ménnye.

13 Kéléécaa awarepi aa pεe keten-i pórroi yare ke kúfikiyee áku yε kuyo piima kémee kuapipi n tíye aa pórroi mεcø.

14 Kéléécaa akε wúkaapo yare rítelé kapi riwépí, ayópe nnéí ne míni kεpáápáá sitē nnéí asi siketone-i yisikεe.

15 Ketē nté piyoopi ne piwéésse ne atøpi piwéésse ne pimámá ne pinájε-najε ne pilási nnéí ne pεpεs pimecire n te api ayópe kεcáá aparepoo kémee ne aparecañaa sippáápáá pékesi.

16 Api yε pεe ayópe ne aparecañaa maa re: Ani kerócaá lóime ani ró yárii tøké uyee riyóópitū kεcáá ní tñ ne Risáñpipi kuwøi ne ketaa wa.

17 Li we re pikuwøi kεyaa piima yε tuimelé. Wóo yé fe uú lelu?

7

Uléécaa pisoi yε ritii kεcáá Uléécaa nwøi yøsí

1 Lë memáá, am pεe piléécaatumε pina pinyinε yεnu pin ketē awélē kena kémee nyεnu. Ketē kεcáá ayø ana kapí pεe muílē te kuyo kúka áku kapε ne ketē kεcáá née mínimaa-i née kuléé kunyinε kεcáá mí pi nnya.

2 Am kø uléécaatumε ucø yεnu un kεtuñεleemε-më taámelë un Uléécaa yεs nfáa n te nwøi muílë. Uu cάái ai cá, uu piléécaatumε pina pεpεs ncée n yé te piké ketē ne mínimaa íwe wa maa re:

3 Ani kapε ketē née mínimaa née aléé rica hái ne kumúnjé kpe-i kari yé Uróléécaa pikeikó atii nwøi n wa.

4 Am pεe pë kapi nwøi n wa nnéí kóm. Pi lele pisoi ákotokú píle ne afεena ne ana (144.000) Isirayεeli pikó amare nnéí kémee.

5 Yuta kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000). Rupeni kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000). Kaati kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000).

6 Aseee kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000). Nefitalii kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000). Manasee kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000).

7 Simeyo kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000) Lefi kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000). Isakaa kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000).

8 Sapiloo kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000) Yosefi kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000) Penyamee kumare kémee, pisoi ákotokú kefi ne até (12.000) kapí nwóí wa.

Tisoiwui píima teε Uléécaa keyúri n cápinelē

9 Lé mémáá amí paí, am tisoiwui píima rinyine yenu, tipisoi ápi kúkéentene we. Mpá nsoipuri níye ne mípá kumáre kúye ne mípá ayu áye ne mípá meyu méye pikó ye pi. Tiyóópitū ne Risáñpipi keyui kapí pεe nyenu pin sitúkanka caacaa tomé tántilē pin atenepai muleilē.

10 Pi pεe cááile lin cálē te: Uróléécaa yεe riyóópitū kecáá ní tū ne Risáñpipi pεe tiróyu lō.

11 Piléécaatumé nnéí ye pεe riyóópitū ne piwéésε ne lifáakó lina keyu nyenule. Api wúla api ketē kéyutuhu api Uléécaa yáási

12 pin tee re:

Amí, Uróléécaa yεe ipakare ne akéhe ne mewéésesħo ne ipoħnejse ne ríyu ne nnaħej ne rikħoħo mípá píyei-pa te. Amí!

13 Kei ke piwéésə pē use uu rinóá yəsí uu nē maa re: Píye ye mpí pəe nní sitúkanka tomé tántilē pin ne méye leeri?

14 Am u pəse re: Unépíima, pōá nyu. Uu pəe nē maa re: Pépəe íwe píima kémee n léeri ye pi. Pi pisitukanka caacaa həerelə qpi risánjipi mənyə kémee si wárarase.

15 Lē nnya kapi Uléécaa riyóópitū keyu-i we pin ukeyo-i ketúñé ne kesine u yáasi. Uyee riyóópitū kəcáá n tú yé pikecáá m paílē.

16 Nkú nín yé kə piwai pi rikpá, nníré nín yé kə piwai pi rikpá, ntuñe nín yé kə piñmákaa pi rikpá, kutói áku yé kə piwai pi rikpá.

17 Li we re Risánjipi təe riyóópitū kəcəpe n we yé ne pilúkei pi ha ari pi kpísi arí ne míni məe ye nfāa n he ihoi kémee pi sī, Uléécaa uu pəe pimənini nnéí tínnə.

8

Titópi séei-séei mewúkulə

1 Ke Risánjipi ari ritópi séei-séei tē n wúkulə, ai keyómecca-pə sée léké-léké yare ituñe nwɔi məkáónú wélē kumúñé.

2 Am piléécaatumə pisəei pē yənu pin Uléécaa keyu-i nyənu. Api anáatón̄ asəei pi pa.

3 Uléécaatumə use uu pəé weri uu kenyóonsehúúpi kəcáá nyere. U pəe wura kəcaripi kə-i kapi ye tulaali n ɣmaasi müilenle. Api tulaali kulúi ne Uléécaa pikó nnéí iyáhaa u pa re uké wura kenyóonsehúúpi kəe riyóópitū keyu-i n we kəcáá he.

4 Tulaali anyə ne Uléécaa pikó iyáhaa ii uléécaatumə anipe-i léeri ii Uléécaa keyu-i taá.

5 Uléécaatumé uu pεε kεcáripi kε-i kapi yε tulaaли n ηmaasi kpísi uu kenyόонsehúúpi kέmee nna toru uu súuni meyipe uú ne ketē kεcáá sápo, ikónε ii sεnkεe, metē amε léenti, ikónε ii yékurente, ketē akε yέnesi.

Anáatόη foi ana nyεe n tε

6 Piléécaatumé piseei pεε anáatόη aseei m múilε api pεε pimecire cápine piké a ténsε.

7 Ufoi uu rináatόη ténsε, akóneparepi ne nna aí ne ménye cóhōne aí ne ketē kεcáá lóiri. Ai ketē hōonene metaani, ai kuwélé kuse tore mukú-mukú, ai kō aléé hóonene metaani, ai kuwélé kuse tore mukú-mukú, ai kō meyui ηmú nnéi tore mukú-mukú.

8 Uléécaatumé lírū uu rináatόη ténsε. Ai riyópe ntōne rinyine tee nna n̄ tore mínimaa kέmee sápo. Ai mínimaa hōonene metaani, kuwélé kuse aku panse ménye.

9 Ai liwaiwai nnéi lee mínimaa kέmee n̄ we lin fafai hōonene awélé ataani, ai kuwélé kuse nam. Ai kō áninai hōonene awélé ataani, ai kuwélé kuse nam.

10 Uléécaatumé táánū uu rináatόη ténsε. Tiwárəpi maamaa tee iyúipuke meco n̄ tore ari keyómecca-pə lóiri. Ikói ne ínihoi kai hóonene awélé ataani, ari kuwélé kuse kεcáá lólu.

11 Pi ye riwárəpi tε sée re apisenti. Ai míni hōonene awélé ataani, kuwélé kuse aku panse apisenti, pisoi kulúi api míni mεe n tuləsi nnya kpíni.

12 Uléécaatumé náii uu rináatόη ténsε. Ai ituŋε ne iwárε ne awárəpi hōonene awélé ataani ataani, ai mípá yo kuwélé kuse pepu re awélé ataani nyε kέmee kuse kuké kuŋmahā-i n we nnya, keyáa kεkέ kεmetéi

awélé ataani kémee kuse paa, kesine keké ko kemetéí awélé ataani kémee kuse paa nnya.

13 Amí weríí, am metuke maamaa menyine yenu men keléecaa-po yóósilë, men símisi lin cálë te: Iwe, íwe, íwe ke keté kecáá pikó api anáatónj ke piléecatumé pitaani törøo mpí api n ténsené nnya topori!

9

Anáatónj ataani törøo meténsə

1 Uléécaatumé núpū uu rináatónj ténsə. Am pəe riwárəpi rinyiné təe pəe keléecaa-po n lóimé keteni-i yénu. Api mehóre menyine kehánne u pa.

2 Uu mehóre mē wúkule. Anyə anyiné yare kehúú maamaa anyə aa mehóre mē kémee léeri, ituŋe nə kuyə aku mehóre anyə nyé nnya kuŋmaha cəni.

3 Apááni aa anyə nyé-i léeri aa keteni-i n we, ai keté kecáá inā nnanje ncə a he.

4 Ai pəe a maa re áa kapə meyúí née məpəi née kuléé kunyiné rica, amá pisoi pəe ápi atii kecáá Uléécaaa nwɔi m má ŋmane kaa yé rica.

5 Api ncée a he re aké pi kō. Amá pi re aké pi fikiise iwárə inupū. Pifikiise pə mpəle ye we yare ke inā ii ye nní usoi n tori mpəle ncə.

6 Pisoi yé lisiyaa se-i nkpo wéési, ápi yé pəe n yé. Pi yé n la piké kpí, amá nkpo nn wuru nn ne ketaa pi wai.

7 Apááni nyee welə yare isā kapi n nyónse piké ne atəpi ha. Linyiné yare ayóəpikən kapi ne wura n wa ye pəe aayu kecáá welə, asiyu póon sisoipipi ne menyiné we.

8 Annyúpi ye pεε wele yare nnósinyúpi, aaní yare ákinaá akó.

9 Aakinj ye pεé wele yare siwenitukanka kaa tanaalē, aaméñ iwəo póon we yare sináipi ke isā kulúi ii n tórøi in ne itóo ne atøpi sì.

10 Aasele ye pεe sináøpi málē yare anansele. Asele nyε-i ke annaŋe nní pεé we aké ne pisoi iwáre inupū kémee n fliiſe.

11 Auyøøpi yee akækpeē ní we yee mehóre më utume. Urinyiri yee Mε-epiree kémee Apatøo. Pi ye Mékiréki kémee u sée re Apoløo *

12 Iwε meluke foí mæe lë tómpø. Iwε meluke meté mæe ko lë memáá pikámē kpánε.

13 Uléécaatumε kpúulū uu rináatónj ténsε. Am meté menyinε kom men akóle ana nyee kenyáonsehúúpi kapí ne wura n wa ken Uléécaa keyu-i we kémee-pø leeri.

14 Amε uléécaatumε kpúulū uyee rináatónj m má maa re: A piléécaatumε pina pεpεe nkói maa kapi ye n sée re Efiraati kecáá m pahaalē fénne.

15 Api pεe piléécaatumε pina pε fénne. Pi pεe ituŋe iyε-i ne keyáa ke-i ne iwáre iyε-i ne kuŋmë kpe-i pimecire cápinelénle piké keté høønene metaani piké kuwélē kuse kpu.

16 Pisantone kutøpilee ye pεé lele pisoi afínáj pílε pílε meté (200.000.000). Ne linnéí mmë konle.

17 Ne pεe menéyene kémee isā ne pεpεe i n túntilë yenle. Pi pεe siwenitukanka tántilénle sin wøŋne yare nna née yare rihúuhúúpare née yare metuhuta. Isā ayu ye pεé wele yare akinaá ayu. Nna ne ányo ne linyinε yare nfúrø toi ye pεe piinøo-i léentile.

* **9:11** Apatøo ne Apoløo asei re ucókøi, née ucaainkeε

18 Ai sisoipipi hōonene metaani, ásáláú ataani aa kuwélé kuse kóni. Ásáláú ataani nyε nyεe nní nna ne ányε ne nfúrõ toi mεe pεe piinõo-i n léenti.

19 Isã iyε nnañe ye iinõo-i ne iasele-i welε. Iasele ye iwáa meçø wele. A áyu mále aa ye ne nkópε wai.

20 Pisoi tɔrɔo pε ke ásáláú nyε áa n kõ ápi pimeawai kópε kεpire ritø. Api aníri ne piléé kapí ne wura ne nwóóweni ne nweni ñməhø ne apare ne ana n serí ái ye kɔ fe liké yε, ái ye kɔ kõ ai ye kɔ sónε piyáhaa tíye.

21 Api pipisoikð ne pimesepewai ne pimesoikpáráwai ne pipiyaa kεpire ritø.

10

Kételepi kapi Yohani mí pa

1 Am pεe uléécaatumε ucø yenu un nnañe má, un keyómecaa-pø cεpimelë ahóo an u yariilë. Kuwamenirí ye pεe uriyu kecáá welε, ukεyu kεn we yare ituñe, uana pðoñ we yare inalempi.

2 U pεe kételepi kenyine kunípε-i müülenle kεn wúkulelë. Uu kúna luke-luke mínimaa kecáá cøpu uu kumii ntaai kecáá cøpu.

3 Uu pεe meyá cáái ai cá yare kúkinaá kpεe senkeε. Kuu rincáái, ikónε ii semni meseei, nné nn kóm.

4 Ke ikónε ii meseei më tinóo mí ma, amí n la kέ wøi, am keyómecaa-pø rinóo rinyine komti re: A ikónε mesemni meseei më tinóo kefa-i rinyiki tiké m pékaalë, kape ri wøi.

5 Uléécaatumε uyε kamí pεe n yε un míni kecáá ne ketē kecáá nyenu uu keyómecaa-më kunípε luke-luke síka.

6 Uu Uléécaa yεe keyómecaa ne lelee kekemee ní we ne ketē ne lelee kekemee ní we ne mínimaa ne lelee

mekemee n we n wapisi rinyiri séi uú ne wééri re ituŋe ii kō nkpeni we.

⁷ Keyáa kē ke uléécaatumé séei-sééi uú ha urinaatón n ténsené, Uléécaa kemúŋé nnéí kēe m pékaalé yé ha wainé yare kuú pēe mekeet-me linsímé upikeikó antepuye n símisi.

⁸ Metē mē kamí pēe n kō men keyómeccaa-pō né símaari, ame kō pimáa né kpá re: A n ñme a ha kételépi kēe n wúkulél uléécaatumé yee mínimaa kecáá ne keté kecáá n nyenu anipe-i yosí.

⁹ Am pēe uléécaatumé uyé kuwéé-mē n sī, nēn u tee re uké kételépi kē né pa. Uu né maa re: A ke kpísi aa muuni. Ke yé nítule kefa súúnu, amá ke yé mpónóo-i n láárú yare meté.

¹⁰ Am uléécaatumé kunipe-i kételépi kē yósu am muuni. Ake nnénóo-i larisi yare meté, amá kam piluke ke m masí, ake nítule kénéfa súúni.

¹¹ Unyine uu pēe né maa re: Li pise re pöké ha kō ne Uléécaa rinyiri lē kuu ayu meyā ne isoipuri ne meyu ne piyáapi kecáá n símisi pi ritéñse.

11

Piseérakóo pité pē kecáá nsímé

¹ Api pēe kekpápi kenyiné né müíse yare kemúŋénaapi api né maa re: A yisi a Uléécaa keyo ne kenyáñsehuúpi musí, aa pēpēe kei n yáasi keeni.

² Amá a kéyaála kēe Uléécaa keyo ketahai-mē n we riyá, kapé kē musí. Pi kē ne pēpēe ápi ye Uléécaa m pakare riyalé re piké Uléécaa kuyu teleise iwáre aféena ne ité.

3 Né pinéseérakóó pité pẽ hẽ api Uléécaa rinyiri nẽ pisoi símisi pin ikpəlū tántilẽ siyáa kúkotokú nẽ píle píle meté nẽ kuwóó nẽ kefi (1.260).

4 Píseérakóó pité pεpεe nní Olifiyee aléé até nyẽ nẽ sífiráa sitosi sité sεsεe ketē Upiima keyu-i n nyεnu.

5 Unyiné un n la uké pi caai, nna nn piinjɔɔ-i léeri nn pipilaarɔ tore. Eεe, unyiné un n la uké pi caai, li pise re piké lë u kpu.

6 Pi rínaŋe málε pin yé keyómeCAA tápisi re ikónε ūi kapε kumúnjé kpẽ nnéí kémee kapí ne Uléécaa rinyiri n símisi cuunu. Pi kó rínaŋe málε pin yé míni ripólóse ményε, pin yé kó tíyεse itói ncopuri ii ketē kecáá léeri kumúnjé kpe-i kapi n̄ la.

7 Pin píyei piaseéra pilésε m masí, inámε iyεε mehóre-i n léeri yé atɔpi pi wa ii pi feriyε ii pi kóni.

8 Sisoikópe asi pεe kuyu maa kecɔpε kέyaála-i n laikεelẽ. Pi múnjeisenεle api yénu apí ne kuyu kpẽ séi re Sotom née Esipiti. Kei kapí pεe Piupiima kunapéékóó kecáá karii.

9 Ayu nnéí kémee pisoi nε amáre nnéí kémee pisoi nε meyu nnéí kémee pisoi nε isoipuri nnéí kémee pisoi yé siyáa sitaani nε kuwélé kémee pi yẽ pin kpuwaalẽ, amá ápi yé ncée hε piké nhóre nnyiné kémee pi wa.

10 Lé kai nní pi n wa nnyá, li yé ketē kecáá pisoi n láárú pin mpóonare-i we, pin lihεehεe pasiine re antepuyε pẽ keté ye pεe ketē kecáá pisoi fikiisεle nnyá.

11 Siyáa sitaani nε kewélé kẽ mémáá, nfáa mεe Uléécaa kémee n léeri nní weri nn pi loni, api yisi api piana kecáá nyεre. Iwamε píima inyiné ii pεe pεpεe pεe pi n nyáni loni.

12 Antepuyε pité pẽ api pεe rináo cágá rinyine keyómecaa-po komti tin pi tee re: Ani nté ritáame! Api pεe ahóo kémee keyómecaa n taálē, pipilaarə api pi yenu.

13 Ketē akə liitujə iyε-i meyā yenesi, ai kuyu hɔ̄nene awélē kefi, kuwélé kuse aku foru aku lólu, ai ketē piyenjaa pẽ kémee pisoi ákotokú asseei (7.000) kopu, ai picə kewuu tɔise api Uléécaa yee keyómecaa-po n we ríyu waise.

14 Iwe meluke lírū mεe lẽ tómpo. Metáánū yε nfáani sóntile.

Tináatón sééi-sééi

15 Uléécaatumε sééi-sééi uu rináatón ténsε. Metē cágá menyine kulúi ame keyómecaa-po maari re: Ketē kecáá iyɔɔpi yε Urópíima ne uyē kuu n wée anipe-i lõ. Mpá ne píyei-po kuu yé iyɔɔpi n tū!

16 Piwéésε afeeré ne pina pεpεe Uléécaa keyu-i piayɔɔpitū kecáá n tū api wúla apí kpará api Uléécaa ríyu waise,

17 Pin tee re: Upíima Uléécaa, nnaŋe nnéí ute yee neni n we un kə mekeε-mε we, tə pō pəənεsε re pə mpónaŋe píima ne ipýɔɔpi tone nnyia.

18 Isoipuri yε pεé ne kuwóí yisile ii nyεre. Amá kupówóí yε nkpeni yisile. Ituŋe iyε-i kaa pikpəkpə nnéí n túhaanene yε nkpeni tule. Pipókeikó antepuyε, pẽ nnéí kaa n te, pẽ nnéí pεe yε rinwúla api ríyu pō waise, piwéésε née siwā yé nkpeni piihεe yəsí. Li kə nkpeni tule re pəké pεpεe ketē n kópu p̄ kə kõ.

19 Uléécaa keyəkε kεyómecaa-po n we akə hánne, nkómeine kuú ne pisoi n sée kutakai aku ukεyɔ-i

léeri. Sikónetéhe ne metē ne pikónesenkēe ne ketē piyenjaa ne akóneparepi maamaa aa léeri.

12

Unósi unyine ne kúconco

¹ Ai limáamaa linyine keyómecaa-po lesé ai nyíse. Unósi unyine lo yee ntuñe n tanaalé un iwáre uana metene wailé, un kó riýópikéh rinyine ríyu kécáá kípilé, awárepí kefi ne até an tikecáá we.

² U pée kefa mále, un pée kémare-i memárenlō ne pupukee.

³ Ai kó linyine licó keyómecaa-po lesé ai nyíse. Lé ne kúconco maamaa wéé kunyine le yare nna. Ayu aseei ne akólé kefi kaku má. Ayópikéh aseei nyee ayu nyé kécáá we.

⁴ Kurisele ari keyómecaa-po awárepí hóoné metaani, ari kuwélé kuse keteni-i láumé. Kúconco aku unósi yee pimáre n la keyu-i nyere, kun la re un kewá m mari, kuké ke muumpo.

⁵ Unósi uu kewántisi maru. Ketisi ye ke kee isoipuri nnéí ne n-yópinañe yare nweni m müíne. Ai ukewá ké Uléécaa ne uriyópitü-mé kpíípo.

⁶ Unósi uyé uu pée wuru uu kucesi kóima-i ke Uléécaa uu ketóné n nyóonse uu u yekei sì te piké kei u n kpínii siyáa kúkotokú ne píle píle meté ne kuwóó ne kefi (1.260).

⁷ Atópi aa keyómecaa-po wai, Miséeli ne piléécaatumé picó api kúconco atópi wai, kúconco ne kúpitumé póo kó atópi leeri.

⁸ Amá ái kpékpe pée feriyé, api pée keyómecaa-po piketone paa.

9 Api ketē mmé ku láumε. Kúconcó píima kpεkpεe iwáa kpure kapi ye n sée re kunírilā nε Setani. Kpεkpεe ketē nnéí kecáá pisoi kiraasente. Api ketē mmé ku láumε api kupidumε p̄o kɔ láuliri.

10 Am pεe kεyόmεcaaa-p̄o metē cάcā menyinε komti, mεn tee re: Píyulale ne Uróléécaa nnaŋε nε Uiyəapi ituŋε ye kɔ nkpéni tule. Uyε kuu n wέe n-yəəpinanε ituŋε p̄o ne kɔ nkpéni tule. Li we re pi unóøme yee ketúŋé ne kεsinε Uróléécaa kεyu-i pirómárecɔ kecáá nnóøme n wa piláumε masile.

11 Tisáŋpipi menyε ne pinsímé kapí ne rikecáá aseéra n̄ lesε mεe tiyεsε kapi u feriyε. Ai kɔ kpá, ápi pεe pinfaa ne kutu cəlē liké ne wa re pi nkpo wuru.

12 Lε nnya liké p̄o n láárú, kεyόmεcaaa. Liké kɔ n̄o nní kekemee n̄ we n láárú! Iwe ke p̄o ketē ne p̄o mínimaa ani topori! Li we re nókunéwéé-mě kε kuníri aku kuwɔi ne wεhepəlɛ, kun nyu re ituŋε kai ku n tise ii piyε.

13 Ke kúconcó aku n yε te pi kεteni-i piláumε ku masile, aku pεe unósi uyee kewántisi m mári n lakasente.

14 Kei kai pεe metuke maamaa menyinε améj̄ keté unósi uyε pa re uké ne yόosi uké kucesi kóima-i ha, kei kapi yέ ha kumúŋé kuse ne amúŋé anyinε nε kumúŋé wεlέ * kέmee u kpínii un iwáa ne ketaa we.

15 Iwáa ii innəɔ-i míni leseri yare nkói, ii unósi uyε kεpire tikisε re nkói mmě nké u rikpáú nké nε tómpo.

* **12:14** Kumúŋé kuse ne amúŋé anyinε nε kumúŋé wεlέ: Li we yare nnéí mmě kapi nté nní lε n sée ye lele aŋmě ataañi ne kuwélé.

16 Ketē akē unósi uyē come. Akē nnōo haa akē nkói ke kúconcó aku kunnəo-i n léseme muumpō.

17 Kúconcó akú ne unósi uyē wō̄osi aku pēe yisi akú ha upipirē nnéi ne pē nnéi pēe Uléécaa isé m̄ muílē pin kō aseéra ke Yeesu uu n lésē tikilē at̄api wai.

18 Aku pēe ha mínimaa ritime nnyenē kēcáá tasi.

13

Ináme ité inyine nkó

1 Lē memáá, am pēe ináme inyine yenu ne akóle kēfi ne áyu aseei in mínimaa-i léeri in taámelē. Akóópipi kēfi nyee akóle nyē kēcáá we, Uléécaa alē pōon pēe áyu nyē kēcáá wōlaalē te anyíri.

2 Ináme iyē kam n yē ye pēe ne kútoroó menyínē welē, iipái yare keyúip̄op̄pi ikó, innəo yare kúkinaá nnəo. Kúconcó aku pēe kunnajē ne kuriyɔ̄opitū ne rínahe píima ncō i pa.

3 Kei kam pēe iriyu rise yē yare pi ti rifapile api kópu. Amá tiitoi iyē karí pēe ne n kpine ii pélu. Lē nnya, ketē nnéi pikó api pēe n káipi pin kahaankee api ne ináme iyē tiki.

4 Api kúconcó yáási api wúla re ku ináme iyē rínahe he nnya. Api kō ináme iyē yáási api wúla, api re: Wóo ináme meco we, wóo yé kō fe uú ne i t̄opu?

5 Ai nnōo i he ii ye ne n tankee in kō Uléécaa lámaankee. Ai kō rínahe i he re iké ne iwáre afεena ne ité kēmee ipikei wa.

6 Ii nnōo wúkulē ii Uléécaa lámaankee. Ii kō Uléécaa rinyiri ne ukεyə ne pεpεe kεyómeccaa-p̄o n̄ we lámaankee.

7 Ai kō ncée i he ricuruu re iké Uléécaa pisoi at̄api wa iké pi feriyε. Ai kō m̄pá nsoipuri n̄-ye ne

mípá kuyu kúye nε mípá meyu méye nε mípá kumáre kúye kεcáá nnañe i he.

8 Ketē nnéí pisoi pē anyiri nyee áa hái ketē kεkoraane-mε Risáñjipi kapí nε n nyóonse nfaa ritelé kέmee n wólaalē yé i yáási api wúla.

9 Uye un ukóme, uké kō!

10 Lin úye n waimε re uké akpanii kέmee n we, akpanii kέmee kuu yé ha. Lin úye n wainε re piké nε ritéhe u kpu, ritéhe kapí nε u kopune. Lē nnyá ke Uléécaa pikó api yé piñmáórpú nε nfatene kέyu m mahani.

11 Lē memáá, am kω ináme icø yenu in ketē-mε leeri. Akóle até kií pεe má. Iyē akole yε welε yare isáñ akó in kω símisi yare kúconcó.

12 Iyee pεe ináme foí iyee mínimaa-i n léeme nyóorinajε málε. Ináme foí yé n wele, ilírū nnyí in kω nε innañe kεisi. Ii yε pεe týesε ketē nε kεpisoi api yε ináme foí iyē yáási api wúla. Iyee pεe itóí yosí in yé pεe nε i kpu, amá ii pélu.

13 I mewai píima wailε hái ií nε kεyómeccaa-pø ketē kεcáá nna súiseri pisoi nnéí inipεe-i.

14 I mewai píima kai i n he re iké wa wale ií nε ináme foí iyē pikεi kέmee fe ii ketē kεcáá pisoi nnéí kuyu-i taní. I yε pi maa re piké ináme iyee pεe itóí n yosí in yé pεe nε kpu, amá in kω nε nfáa má kέyu serí piké nε ríyu i waise.

15 Ai kω nnañe i he re iké ináme kέyu kapí n serí kέmee nfáa wa kεké nε n símisi, kεké kω týesε piké pεpεe piyáhaa ke n yúlu kō.

16 Iyee wa ke pisoi nnéí, siwá nε piwéése nε pimámá nε píwεkóó nε pεpεe pimecire n te nε pilási api kunípe née ritii kεcáá nwóí má.

17 Uka úu ye fe uké linyine lō née uké yáá, unsá linwɔi mmē kεcáá m má. Li yé fe ai ináme iyε tinyiri née nnéí mmē kapi ye rinyiri tē n sée.

18 Ntē kai mewéésesohó pise. Uyee mesohó m má uké kēe uu nnéí kapi ye ne ináme iyε n sée ceru. Li we re nnéí mmē ye usoi rinyiri le. Mmē mee nní píle píle mekpuulū ne kuwóó ne kefi ne mekpuulū (666).

14

Pē ayu ke Uléécaa uu n lō kεyome

1 Am pεé paí, am Tisáñpipi yenu tin Siyɔɔ riyɔpε kεcáá nyεnu, pisoi ákotokú píle ne afεena ne ana (144.000) nyε ne pē nnéí atii kεcáá ke tirinyiri ne Tiusaa rinyiri ari n wólaalē póon kó kei we.

2 Am kεyómeCAA-pø metē menyine komti yare míni píima menyine mee wólu née yare ikónε yee meyá semni. Nné mmē kam n kð ye we yare ke pikénjépepe ápi ye sikénjé mí pépu nné nco.

3 Pi pεe riyɔpitū ne lifáakó lina lē ne piwéésse pē kεyu-i kεyóme fale kεnyine yomle. Uka úu ye pεe fe uké kεyóme kε peikεe, insá pisoi ákotokú píle ne afεena ne pina (144.000) pē ayu ke Uléécaa uu ketē kεcáá ní lō mecire pεe ye fe.

4 Pisoi pinyine ye pi pεe ápi pinósiwélaa ne pimecire mékperinkpe m pɔriinkεe. Ápi pinósi nyu. Tisáñpipi kapi ye n tikilē m̄pá yei kari s̄i. Li pisoi kεcōpe piayu lōle re piké n we yare melukεpipi foi kapi ye Uléécaa ne Risáñpipi n laansé mecō.

5 Nnóómesimé nka nín kó piinoo-i we. Nka nín we kapi yé ne pi n cési.

Pileécaatumε pitaani ye yóolē te Uléécaa ye ne pisoi túhaanenε

6 Am kə uléécaatumə ucə yenu un kəléécaa-pə yóósilə. Nsímé Kecire teneciré kuu pəe má uké ketē kəcáá pisoi ne mýpá isoipuri íye ne mýpá kumáre kúye ne mýpá meyu méye ne mýpá ayu áye riyoo.

7 U ye pəé male ai cá re: Ani Uléécaa n wuru ani ye kə ríyu u waisē re ituŋe ye tulə uké ne pisoi túhaane nnya. Lë nnya, ani ye uyee keyómeCAA ne ketē ne mínimaa ne ínihoi n wa yáasi ani wúla!

8 Uléécaatumə ucə uu melírū tiki, uu re: Ku loole, kuyu maa Papilōoni ye loole. Krepree ayu nnéi kupita nírise. Kupita piníré pəe kuiwásánkaí píima kaku pisoi n tā.

9 Uléécaatumə ucə uu metáánū pi tiki, uú male ai cá re: Uye un inámə ne ikeyu kapi n̄ serí n yáasi uu wúla, api nwɔi uritii kəcáá née kunípe kəcáá u wai,

10 pi yé kə uyē Uléécaa kuwəi pita pəe ápi líka n cöhənelē kepóripi-i u súúnu uu níru aí ha pəe nnə kémee ne linyine yare nfürō toi kémee piléécaatumə pəe n cáká-cákálē ne Risáñipi keyu-i u n wukei.

11 Nna məe pi n wúkei anyo aa pəe mýpá píyei mesére n likirelē, pəpəe inámə keyu-i ne ikeyu kapi n̄ serí n yáasi api wúla ne nkó yee ritii née kunípe kəcáá irinyiri nwɔi m má, ápi pəe ketúŋe ne kesinə mewénte má.

12 Lë nnya ke Uléécaa pikó pəe Uléécaa isé n̄ müilē pin kə Yeesu ne kefa tenelē api yé n ñmáópúlē.

13 Am pəe keyómeCAA-pə metē menyinə komti men né tee re: A wɔi re: Kaí ne neni n kpísi, pəpəe Upíima kupénéco kémee n kpíni ye pínarekome le. Uléécaa Nfaasəne ye re lee ni mesei, li we re piiwe nnéi kapí ne nkpéni wénte re piké pimewai ihéé yɔsi nnya.

Pikpáa ne picáa nsímé ketē kəcáá

14 Amí paí, am ahóá tomé anyine yenu, unyine un ahóá nyé kecáá tű un ne Usoi kepi pi menyíne we. U pee ríyu kecáá wura riyoapikən kipilenle un kó kényale yelekó kunípe-i műilé.

15 Uléécaatumé ucə uu Uléécaa keyə-i léeri uu uyee ahóá kecáá ní tű maapə ai cá re: A kepónyale fō aá kpasi. Ikpáatuŋe ye tulə, li we re iluke ye ketē kecáá pipele masile.

16 Uyee pee ahóá kecáá ní tű uu pee kényale fom, ai ketē kecáá iluke kpasi.

17 Uléécaatumé ucə uu Uléécaa keyə kəe keyómecaa-pə ní we kémee léeri. Uyé ne pee kó kényale lari-lari műilenle.

18 Uléécaatumé ucə yee nna kecáá nínaŋe m má pōo kenyáonse-i léeri uú ne uyee kényale lari-lari m má símisi ai cá re: A kepónyale yelekó kē fō aa ketē kecáá reesee sipükípi túuni re reesee ye pipele masí nnya.

19 Uléécaatumé uu ukényale ketē kecáá fóm, uu ketē kecáá reesee kecare apipi túuni uu kupóri maamaa kpə-i ke Uléécaa kuwəi aku ní we súuni.

20 Ai kupóri kpē ne kuyu iyaa leepə ai ku pulu ai cérii, ménye ame kupóri kpə-i léeri ame taá hái ne isə akpaláa kecáá-pə, ame mecáa tóori yare kilometiri píle píle metaani (300).

15

Piléécaatumé ne ásáláú tərəo

1 Am pee limemáá keyómecaa-pə limáamaa linyine kai n lése ai nyise yenu ái kusímé we. Leləe piléécaatumé pisəei pee ásáláú ase ei tərəo m műilé. Liriyíki re leləe másunə Uléécaa kuwəi aku pee níŋesi.

2 Am kə linyinę yenu yare sikáláúwélépi, lin tājelē yare mínimaa, nna nn kə kémee cōhōnelē. Pēpeē ináme ne ikeyu kapi n̄ serí ne irinyiri nk̄eēnwoi n̄ feriyę api p̄ee sikáláúwélépi s̄ee n̄ tājelē yare mínimaa k̄ecáá n̄ nyenü, pin Uléécaa kekénejé mūílē.

3 Uléécaa uk̄eik̄ Moisi keyome kuiú ne Uléécaa ríyu n̄ waisę ne Risáñjipi keyome kapi p̄ee yóm te: Upíima Uléécaa, r̄naŋe nnéí ute, L̄e nnéí kaa n̄ wa ye piyelę, ái k̄o kusímé we. Isoipuri nnéí uyoɔpi, Kepómúnę ye k̄ecíre welę Ken k̄o nsímései tikilē!

4 Upíima, wóo yé fe uu yúlu re úu yé p̄ó wuri, Uu yé k̄o ripónyíri ritaásę? Li we re mepóciře p̄óo cáká-cákálē. Isoipuri nnéí pisoi ye sóntile piké k̄epóyu-i riwula piké p̄ó yáási, Li we re li sóntile liké nyíse re mepówai ye k̄ecíre welę.

5 Am p̄ee l̄e memáá paí, am yénu Uléécaa keyo kémee ke kunyóonsecáñíí aku n̄ we k̄en keyómeccaap̄o hánnele.

6 Piléécaatumę pisęei p̄ep̄ee ásáláú asęei m̄ mūílē api kenyóonse-i léeri. Asánjáá tomé s̄one yílk̄iyiki nyęe n̄ télu kapi p̄ee lapaalē, pin k̄o rikín̄ k̄ecáá wura atampála teriilē.

7 Lifáak̄ lina l̄e lise ali piléécaatumę pisęei p̄e wura siporipi sisęei pa, Uléécaa yee m̄pá p̄íyei-p̄o n̄ we kuwɔi p̄íima kun sik̄emee yipaalē.

8 Uléécaa meyoɔpi ne unnaŋe nnyę, ányo aa kenyóonse yarii, piléécaatumę pisęei p̄e ásáláú asęei nyę aá ha ne piwai másu, úka úu fe uk̄e kenyóonse-i lompo.

16

Uléécaa kuwɔi píima siporipi sisεei

1 Am pεε metē cágá menyinε kom mεn kenyóonse-i léeri mεn piléécaatumε pisεei pε tee re: Ani n ñme ani ha Uléécaa kuwɔi píima siporipi sisεei sε ketē kecáá kɔəni.

2 Ufoí uu tómpo uú ha ukεporipi ketē kecáá kɔəni. Kúcapaá kópe ne kupøle-pøle kunyinε aku pisoi pεe ináme nwɔi pikεcáá m̄ má pin kɔ ikeyu kapi n serí yáasi wai.

3 Ulíru uú ha ukεporipi mínimaa kémee kɔəni, amε panse yare ukpøkpo menyε, lifáakó nnéí leε mínimaa kémee n we ai kpíni.

4 Utáánū uú ha ukεporipi ikói kémee ne ínihoi kémee kɔikεe. Linnéí ai panse ménysε.

5 Kei kam pεε kɔ uléécaatumε yεe míni kecáá rínaŋe m má un tee re: Pa asei tikilenle, pøo nní n we, pøn kɔ pεe mekeε-mε we, pøo nní n cáká-cákálε, kaa nní n túhaane nnyia, pa asei ute le.

6 Kapi pipókó ne antepuyε menyε n kɔikεe nnyia ke pøo kɔ ménysε pi pa re piké n ntí. Lε kaí ne sá re piké pi wa!

7 Am pεε kóm lin kenyóonse-i tee re: Pɔ Upíima, Uléécaa rínaŋe nnéí ute, pipótúhaane yε nyamlε pin kɔ asei tikile!

8 Uléécaatumε náii uu ukεporipi ituŋε kecáá kɔəni, ai ncée i hε re iké nna wa iké ne pisoi torε.

9 Kutói píima kunyinε aku pisoi torε api Uléécaa yεe ásáláú nyε kecáá rínaŋe m má lámaankεe, amá api yúlu re ápi yé ñmurei piké mεfinε conse piké ríyu u waisε.

10 Unúpū uu ukεporipi inámē iyē tiyoopitū kεcáá kōoni, ukεyoopitē ákē kujmaha cōni. Pisoī api pεe ntóosi nē anī n takai.

11 Api pεe íwe kapi n le nē ácapaá kapi n yē nnyā Uléécaa yee kεyómecaa-po n we n lámaankεe, amá ápi pimeawai kópe riyá.

12 Ukpúulū uu ukεporipi nkói maa kapi yε n sée re Efirqaati kέmee kōoni. Mmēni amē hόsu likέ nε ketunjeleeme-mέ piyooipi pεe n wemē ncée n tápile nnyā.

13 Am pεe kúconcó nnōa-i nē inámē nnōa-i nē antepu nōomē nnōa-i yēnu, aníri kperinkpεkō ataani anyine nyee n we yare asahā an lέenti.

14 Aníri anyine nyee mewai píima n wapisi yε nyε kε Setani uu tumpo. Ketē nnéí kεcáá piyooipi kέmee kaa sónesi re aké pi cápine piké ha nē Uléécaa, nínaŋe nnéí ute kεyaa maa ketúñé atəpi wa.

15 Ani yē te nē Upíima nē sónepołe yare uyaa. Uyee n tū un nyáni un umelape ukεcáá Wailē te úu kapε menymane sónε piké uisei yē yε únarekomε le!

16 Aníri nyē aa piyooipi pē cápine kεlō kē kapi yε Mé-epiree kέmee n sée re Harimaketō kέmee!

17 Usééi-sééi uu ukεporipi kεléécaa yáá. Metē cάcā menyine amē kenyóónse-i piyoopitū kέmee léeri, men tee re: Li piwai masile!

18 Ikónε ii yékurente, metē menyine amē léenti nē pikónesenkεe. Ketē akē yénesi. Hái kε pisoī apí nē ketē kεcáá n wemē, ketē ákē píkai limεcə meyá yεnjaalē.

19 Ai kuyu maa hōonene metaani, ketē kεcáá ayu nnéí pōo lólesi, Uléécaa uu pεe kuyu maa Papilōoni kεcáá léise uu ukuwɔi píima pita kεporipi ku pa.

20 Míni kəpáápáá sitē nnéí asi wúrunkεε, ápi ayópe p̄d̄ piyéne rikpá.

21 Akóneparepi kone-kone aa keyómecaa-po leeri aa pisoi kecáá lólaari, an mulú yare aparecajaa. Pisoi api p̄ee ásáláú ke akóneparepi aa pi n wai nnyá Uléécaa lámaankεε ke ntóósi nn meyíkíyiki n̄ tásí nnyá.

17

Ketahai kapí ne Papilɔɔni n túhaanené nkó

1 Lē memáá, piléécaatumε pisεei pεpεe sipóripi sisεei m müilē usε uú weri uú ne né símisi, uu re: A kam kē ketahai kapí ne uwásánkai píima n túhaanené pō nyíse. Kuyu píima kunyinε yε ku kpεe míni píima ritime n̄ we.

2 Uyε ke ketē kecáá piyɔɔpi apí ne iwásánkai wapisi, ketē kecáá pikó pōo kω umemare kpááree mē pita pomesi.

3 Uléécaa nfaa nn né loni, uléécaatumε uu né kpísi uú ne kucesi kóima-i s̄i. Kei kam p̄ee unósi unyinε yε, un ináme wεe yεe m péirente kecáá tū. Uléécaa ale nyεe ikecáá p̄okorelē te anyíri, in kω áyu aseεi ne akóle kefi má.

4 Unósi uyε ilū kuu n tanaalē ye íwεé nyaii le in kω peirente. U kω p̄ee wura ne apare soñe ne ikolé néíkóó wailenle. U p̄ee kω wura keporipi kunípε-i müilēnle, ncaai riyíkí ne mékpérinkpε ncɔpuri mεe umewai kpááree kémee n léeri men ke yipaalē.

5 Tinyíri rinyinε asei nyεe m pékaalē ye p̄ee uritii kecáá wólaalenle re: Papilɔɔni, kuyu maa píima, piwásánkai ne ketē kecáá mewai kpááree riyíkí uni.

6 Am unósi uyē yenu kuu Uléécaa pikó menyē nē pērēe Yeesu kecáá aseéra n lésē menyē ní ntí un pomaalē. Kam u n yē, ai meyánsei nnōo nē yipu.

7 Uléécaatumē uu pēe nē maa re: Yo nnya kai yē nnōo pō yi? Né unósi uyē ne ináme iyē kecáá kuu nní ní tū in áyu aseei ne akóle kefi má asei nyee m pékaalē pō símisi.

8 Ináme iyē kaa nní ní yē ye pēe wele, amá ii nkpéni we. I yē nfāani nkpa kuhore-i rikpáfumē ii ha nē méwoo sēé. Ketē kecáá pisoi pē anyiri nyee áa hái ketē kekoraane-mē nfāa ritelé kémee n wólaalē api ináme iyē yenu, ai nnōo pi yipu re ináme iyee pēe we ii kō nkpéni we, in kō masí kpáfumene nnya.

9 Ntē kai nkpéni pisē re usoi uké mesahō nē mewéésesahō m pénelē un má: Ayu aseei nyee ayópe aseei kecáá ke unósi uyē uu n tū le. A kō piyóapi piseei le.

10 Pi pinupū iyóapi pilapile masile. Usē ye nē iyóapi tunle. Uco úu kahane n ka. U sóntile úu tonene liké nájai.

11 Ináme iyee pēe ní we ii kō pēe nkpéni ní we pōticuruu ye kō uyóapi páha-paha le. Iyē ne kō piseei pē kémee wele, in tōsu iké ha méwoo riséé.

12 Akóle kefi nyē kaa n yē ye piyóapi kefi le, pēe ápi kahane keyóopitē timmúlú. Amá ituñe mēkóónú mēse kumúñé ke akóle nyē áa ha ne ináme iyē kesé iyóapi tonene.

13 Likei lisē kapi pinnéí lákasəpə, pin pinnanē nē pin-yəapinanē kpísi pin ináme palē.

14 Pi yē Risáñpipi atəpi wa, Tisáñpipi ari pi feriyē re ti pipiima Upiima le, tin kō piyóapi Uyoapi nnya.

Tisáñpipi ne tipikó kē Uléécaa uu n sée uu kō pi wéé pin ne asei ri tikilé pō né kō pi feriyé.

15 Uléécaatumé uu kō pimáa né kpá re: Míni mē kaa nní n̄ yé, uwásánkaí uyé un meritime tū yé ayu ne asoiwuí ne isoipuri ne meyu le.

16 Akóle kefi nyé kaa nní n̄ yé ne ináme iyé yé uwásánkaí uyé ipuri yé, ai ulikó nnéí u yóoi ai meñmane u yá. Ai uisare takai ai kō nna u toroise mukú-mukú.

17 Li we re Uléécaa ye piakiŋ kémee wa re piké umela wa piké kesé likei lisé n lakasepo piké kō piyɔɔpinajé ináme pa, Uléécaa anɔɔ kuu m̄ ma áá ha ne wai.

18 Unási uyé kaa nní n̄ yé yee kuyu maa kpεkpεs ketē kecáá piyɔɔpi kecáá n-yɔɔpinajé m má.

18

Papilɔɔni melolé

1 Lé memáá, am uléécaatumé ucó yee nínaŋe píima m má yénu un keyómecaa-pó suiri. Uriyu kuu m má metéí ame ketē kecáá kpáí.

2 Uu meyá cáái ai cá re: Ku loole, kuyu maa Papilɔɔni ye loole! Ku pansele aníri ketone ne m̄pá nfáa kpérinkpékó n̄-ye ne m̄pá kenuípi kpérinkpékó kéye ke pisoi ápi n̄ la ripəhó.

3 Li we re ketē kecáá isoipuri nnéí ye kumemare kpááree mē pita n ntíle. Ku ne ketē kecáá piyɔɔpi ye kesé mewai kpááree wapisile, pikpéense pō kō kulimámákó píima kémee memá yénu.

4 Kei kam kō keyómecaa-pó metéí meco komme re: Pinésoi, ani kukeméé le, áni kapé ne kesé kuakópe kémee n lonaalé nöké ne ásáláú yé nnya.

5 Kuakópe ye ricúle aá ha ne keyómecaa kám, Uléécaa uu pëe kumewai nnéí mëe áme asei m má kecáá léise.

6 Ani ku wa yare kaku ye picø n wa mëcø. Ani kø kumewai kópe ku hééle meté. Ani kø píta pape-pape keporipi kaku ye picø n nírise api pom mpape mmë meté ku pa.

7 Yare kaku ríyu n wéési aku kumecire likóköríkó kémee pølo mëcø kani yé mpóocaaai ne íwe kémee ku ripølo. Ku yé kukefa-i maa re: Inósiyøapi kam nté le, ám ukúmannøsi. Káii, ám píkai nkpo yenune!

8 Lë ñmaa nnya ke ásáláú ase ase aa yé keyáa kesø kukecáá súime: Lelee itói ne nkpo ne nkü, nna nn kø ku tore mukú-mukú. Li we re Upíima, Uléécaa yee ne ku n túhaane ye unahe-nahe le.

9 Ku ne keté kecáá piyøapi nnéí pëe kesø kumewai kpááree ne kuliköríkoo kémee n lonaalé yé kuitu té, pin ha n yé te kpékrees tore ke ányø aa nní léeri.

10 Kumpøocaaai píima yé iwame pi wa, api ketaa-po nyere api ye pëe téni re: Iwe! Iwe! Kuyu maa Papiløoni, kuyu nahe-nahe, ituhe mëkóónú mëse kémee kapí ne pò túhaane ai máapo.

11 Keté kecáá pikpéense pò ne kò ténilé pin kò kpë nnya nkpo tū te úka úu kò we yee yé piiyalú apehe n lo nnya.

12 Iyáalú apehe nyee nyee nní wura ne nwóóweni ne apare søne ne ikólé ne asáñáá kecire ne asáñáá weé nyaii ne asáñáá nyee n télu ne áwéé nyee m péirente ne aléé nyee kekpáhápi m má ne mپá yo kapí ne ásuní n wapisi ne mپá yo kapí ne ana kecire née ne nwéni ñmøhø née ne apare tomé n wapisi

13 ne likalei-kalei lee m mílú ne kekpáhápi likó ne tulaali ne tulaali kapi ye n sée re miiri ne

tulaali ḥmaa-ḥmaa ne píta ne mékpø ne ntø søne ne melukəpipi ne ináa ne isáŋ ne isã ne sisannɔipi ne pilási ne sisoipipi sicø.

14 Lë kaa n káipinkëe yε ne ketaa pó wale. Likókərikòó ne lë nnéí lee n télu yε ne pó pøle. Ai nkpení kúyene we!

15 Pi kpéense pεe kpë nnyø memá n̄ yé yé kuiwε píima iwame n wai api yε pεe ketaa-pø nyere api téni, pin ne nkø tū.

16 Pi yé maa re: Iwe! Iwe! Kuyu maa kpεe asáŋáá kecire ilü ne ilü wéé nyaii in kɔ peirente n lapaalë, kun kɔ wura ne apare søne ne ikólé wailë yε íwe we kpa!

17 Ituŋe mekóónú mesε kémee ke memá píima m̄ nnéí ame riséé.

Aninɔi pitíkíi nnéí ne picéetəŋé nnéí ne áninɔi pikekíkó nnéí ne pεpεe míni kémee n keisi nnéí api pεe ketaa-pø n nyenu

18 pin pupukee, pin kumetore anyø nyánei, api yε pεe re: Kuyu maa kúye kecire kpεe pεe nkú tulaalë?

19 Api yε ntæai piayu kecáá kɔəni pin téni, pin nkø tū pin cääi re: Iwe! Iwe! Kuyu maa kpë likókərikòó píima kémee ke áninɔi pite nnéí pεe mínimaa kémee áninɔi m má api memá n̄ yé yε ituŋe mekóónú mesε kémee pansiɛ kucesi kóima!

20 Lë nnyø, liké keyómeCAA pikó n láárú. Liké kɔ n̄ Uléécaa pikó ne pitume ne antepuyε n láárú re Uléécaa yε ne ku túhaanɛle ani alari yεnu nnyø.

21 Kei ke uléécaatumε naŋε-naŋε unyine uu ripare rinyine kpísi yare rináipare uu mínimaa kémee ri sápo, un tee re: Nní meçø kai kuyu maa Papilɔɔni mesóri láupøne, ári yé kɔ piyéne ku rikpá.

22 Api yé kō ketumē kēpóyo-i pikéñépepe ne inyánlū ncōpuri pikó ne pisunsímaa ne pináatónjsímaa pikómē rikpá. Api yé kō kei unyiné piyéné rikpá un pinípēkei pinyiné wai, ápi yé kō unyiné pikómē rikpá un nam.

23 Kéfiráa metéí áme kō kei pikpái kpáne, ápi yé kō ula ne unósi úka meté kō. Lě nnya kápi yé nká kēpóyo-i pikómē rinkpá yee re pipókó pée n kpéénsé pée pée keté nnéí kēcáá pinánjé-nañe, aa kō ne mepósepewai isoipuri nnéí kíraasente nnya.

24 Ai kō yá, pi kō antepuye ne Uléécaa pikó ne pē nnéí kápi keté kēcáá n kō menye kēpómee yénle.

19

Uléécaa yee ipakare te

1 Lě memáá, am pée linyiné keyómecaa-pō komti lin cálē yare riwuúi meté te: Aleluya! Uróléécaa yee píyulale ne ríyu ne nnañe Ute!

2 Upitúhaane ye nyamlé pin kō asei tikilě. Lě kai m pise re piké túhaane kuu ye túhaane. U uwásánkai piima yee pée mémaré kpááree ne keté n kópu túhaanéle uú ne ukunipe upikeikó menye mée n kóonu riwomé hééle.

3 Api kō melírū pimáá kpá re: Aleluya! Kuyu maa kpeee n̄ tore anyo aa yisi áá n taálē ne m̄pá píyei-pō.

4 Piwéése aféeré ne pina pē ne lifákó lina lě ai yisi ai wúla ai Uléécaa yee riyóópitū kēcáá n̄ tū yáási ai re: Amí! Aleluya!

5 Meté menyiné ame riyóópitū kémee léeri re: Ani Uróléécaa pakare, nō upikeikó nnéí ne nōo u n wuru, siwá ne piwéése!

6 Am pεε linyine kom yare risoiwuí metē, yare nkóí maa nnyine mee wólu née yare ikónē yee mesóri sénkεe, lin tee re: Alelúya! Upíima Uléécaa, nñanje nnéí ute ye uiyøopi tunle.

7 Liké ró n láárú tóké mpóonare píima-i n we tóké ne ipakare píima u pa. Tisáñpipi pinøsikpiké anyá yε tuimelé, tiunøsi uu umecire cápine.

8 Asánjáá sónē melape mee n télu áme líka cöhønelē kapi u pa re uké tā. Asánjáá sónē melape memee nni mewai sónē ke Uléécaa pikó api n wapisi.

9 Uléécaatumé uu pεee né maa re: A wøi re pε kapi Risáñpipi pinøsikpiké anyá n sée yε pínarekome le! Uu pεee kó lë memáá né maa re: Uléécaa ricuruu anøa yε nyε!

10 Kei kam pεee uana metene loó kέ ne u yáási, amá uu né maa re: A mepócíre tí, kapε lë wa! Ne upókeicó le nen kó pipómárecó pεee Yeesu iseérakóó n le ukεicó. A Uléécaa yáási aa wúla. Yeesu kecáá aseéra pilesε yε re antepuyε yε asei símisile.

Usantone yee isã tomé kecáá n tu

11 Kei kam pεee keyómecaa yé kén wúkulelē, isã tomé inyine in nyenu. Pi yε Uyee i n tū sée re Asei ne Uyíkíyiki. Upitúhaane ne atøpi kuu n wai yε asei tikilenle.

12 Uinipεe yε inalempi le. Ayóopikən kulúi nyee Uriyu kecáá we. U rinyíri málε tee n wólaalē, amá umemáá úka ucø úu ri nyu.

13 Kutúkanka caacaa kapi ménye riñfe kuu tanaalē. Urinyiri tee Nléécaasimé.

14 Atøpilee nyee keyómecaa-pø ní we yε pεee isã tomé túntilenle an ne u tikilē an kó asánjáá sónē tomé melape tántilē áme líka cöhønelē.

15 Titéhé rinyine ne meyele píj-píj ye unnoo-i léemelénle uké ne keté kecáá pisoi kő. N-yóópinajé yare nweni kuú ne pi muíne uu kupóri maamaa kémee Uléécaa, nnañejé nnéí Ute kuwai píima pita pulu.

16 Tinyíri rinyine ye ukutukanka caacaa kecáá ne uritaa kecáá wólaalenle re: Piyóópi Uyóópi ne pipíima Upiima.

17 Am pée uléécaatumé unyine yenu un ntujé kémee nyenú. Uu cáái ai cá, uu sinúipi nnéí se se keléécaa-pə n yóósinké séi re: Ani kam ani Uléécaa anyá píima kémee cápine,

18 ani piyóópi isare ne pitópiwéése isare ne píyukáó isare ne isansare ne pisantone isare le, ani kó mítá píye, piyupipi ne pilási ne siwá ne piwéése isare le.

19 Am pée inámé ne keté kecáá piyóópi ne piatópilee yenu pin cápinelē te piké ha uyee isã kecáá n tú ne ukutópilee atópi wa.

20 Kei ke pě api pée inámé ne antepu noomé tî. U ye pée inámé keyu-i mewai píima n wapisile apí ne pepeé inwai pikécaá m má pin kó ikeyu kapi n serí yáási pin wulai kiraasente. Api piketé kpísi ne pinfaa api nna kuhore kpe-i ke linyine ai n we yare nfürj̄ toi kémee sápo.

21 Api pitóróo ne ritéhé tee pée uyee isã n tú nnóo-i n léemelē kóni. Sinúipi nnéí asi pée piisare le ai sitoru.

20

Añmë kúkotokú kuse iyóópi metone

1 Kei kam pεε uléécaatumε unyinε yε un kεyόmεcaa-pø súiri un mεhόre kehánne nε akpanii maamaa anyinε kunípε-i muleilë.

2 Uu kúconcó, iwáa kpure iyε kapi yε n sée re kuníri nε Setani tini uu paasi,aku lë m pahaalë aŋmë kúkotokú kuse kέmee.

3 Uu mεhόre kέmee ku sápo uu kukecáá ká áku kapε kø ne pisoi n kiraasente hái nε aŋmë kúkotokú kuse kpε küké ha ne tene nnya. Lë memáá, li pise re uké pεe nkáripi ku fénne.

4 Am pεe ayóopitü yenu. Ai pεpεe akεcáá n tú nnahe he re piké ye ne túhaane. Am kø pε kapi issø n corii re pi Yeesu nε nléécaasimé kecáá aseéra lesε nnya amííri yenu. Am kø pεpεe ápi rinwúla piké ináme yáási, ápi kø inwøi piatií nεe pianipe-i má akó yénu. Api nfáa pεeri, pi nε Kirisi api kεsε iyóopi tone aŋmë kúkotokú kuse.

5 Pikpøkpø picø ápi nfáa pεeme hái aŋmë kúkotokú kuse kpε akú ha ne tene. Pikpøkpø kέmee meyise foí ye më.

6 Pεpεe pikpøkpø meyise foí më kέmee n yisi ye nkíñniye-i wele, pin kø Uléécaa pikó! Nkpø lírú nín pikεcáá nnahe nka má. Amá pi pansene pεpεe ye Uléécaa nε Kirisi inyóonse n wa. U nε pε api aŋmë kúkotokú kuse kpε kέmee kεsε iyóopi tone.

Pi Setani feriyε

7 Aŋmë kúkotokú kuse kpε kun ha píyei n tómpø, api pεe Setani ukukpaniilee-i léseri.

8 Uu pεe léeri uu isoipuri nnyí nnéí yεe mípá ketë kuwélé kúye-i n we cápinε, leleε Køøki nε Makøøki re iké ukecáá rikpá uké ne atøpi wa. I kulúi welε yare mínimaa nnyenε.

9 Ii ketē nnéí kēcáá yipu ii Uléécaa pikó ketōpikalé nē ukuyu lala kekále wai. Amá nna nnyiné nn kēyómecaa-po súiri nn i torε.

10 Ai Setani yee pεe i n kíraasente nna nē linyiné yare nfúrðtoi kupore-i sápo. Kei ke ináme nē antepu nōome apí we. Ai pεe i n flkiise ketúnjé nē kesine hái nē mágá píyei-po.

Ketahai torø pitúhaane

11 Am pεe riyópitū nē uyee rikecáá n̄ tu yenu. Ketē nē kēyóme asi ukelyu-i wuru asi pékesi ápi siana yë.

12 Am pεe pikpøkpø yenu, piwéesé nē siwā, pin tiyópitū kεyu-i nyéreilé. Ai átelé perei ai kɔ ritelé ricó péré. Terees nfáa ritelé. Pikpøkpø mewai ye átelé nyé kémee wólaalenle. Ai mágá úye mewai kēcáá nē u túhaane.

13 Mínimaa ame pikpøkpø pεe mēkemee n̄ we leseri. Nkpø nē pikpøkpø kelð pøo kɔ pikpøkpø pεe kei n̄ we leseri api mágá úye mewai paí apí nē mēkemee u túhaane.

14 Ai nkø nē pikpøkpø kelð kpísi ai nna kupore-i sápo. Nna kupore kpë, nkø lírú ye mmë.

15 Ai mágá úye rinyiri tæ ári nfáa ritelé kémee n̄ we kpísi ai nna kupore-i sápo.

21

Keyómecaa fale nē ketē fale

1 Am pεe kēyómecaa fale nē ketē fale yenu, kēyómecaa foí nē ketē foí ye pitónjé masile lë, mínimaa áme kɔ we.

2 Am kɔ Uléécaa kuyu, Yerusalém fale yenu kun Uléécaa kémee-pɔ leeri kun súiri, kun kumecire cápinelẽ yare unósi fale yee ula m m̩.

3 Am tiyóøpitū kémee metē cágá menyiné komti, men tee re: Uléécaa kunyóønsecánjí yε nkpéni nkú sisoipipi kémee. U yé pikemée n we, api pansé upisoi, pi ne Uléécaa ricuruu api pεe kesé n we.

4 U yé pimenni nnéi pi tinnente, nkpo nín yé kɔ piwée rikpá, nkpo pitone ne itu ne ntóosi nín yé kɔ n we, ke mékéε-mé likó ai pitóñé m masí nnyá.

5 Uyee pεe riyóøpitū kecáá n tú uu pεe né maa re: Pɔ yéε, ne m̩pá yo pansesele lifálε. Uu kɔ kpá re: A wɔ! Anóo nyé yε nsímései le, l̩ kai kɔ lenε.

6 Uu kɔ pimáá né kpá re: Li piwai masile! Néε Ufoí ne Utárɔ, Kékoraane ne Kéto. Né nkó ke nníré nn n we míni mée yε nfáa n he nhɔi pa faalaa.

7 Uyee n feriyε likó yε nní kuu n yénunε: Néε yé Uuleecaa, uyé uu kɔ kénépípi.

8 Amá piwamei ne pεpεe ápi asei n t̩kile ne pεpεe icíri n wai ne pisoikd ne pεpεe méwoo méwoo n wai ne ménírihelaawai pikó ne pεpεe piléé n nyóønse ne pinóøme nnéi ncopuri p̩ k̩tone yε nna ne linyiné yare nfúrɔ toi kupore kémee wele. Nkpo lírū yε mm̩.

Yerusalem fale

9 L̩ memáá, piléécaatumε pisεei pεpεe pεe sipóripi sisεei m müilẽ use uú weri uu né maa re: A kam ké unósi fale p̩ nyíse, uyee Risáñpípi unəsi.

10 Kei ke Nfáasɔne nn kénécáá súime, Uléécaatumε uyé uu né kpísi uú ne riyóøpe maamaa ne ricácá rinyiné taá. Uu pεe Uléécaa kuyu,

Yerusaləm yənu kun kəyóməcəaa-pə Uléécaa kémee léeri kun súiri.

11 Uléécaa mmule yə pəeē kukemeeé wele, ku pəeē télule yare ripare səne kecire néē yare ripare ḥméí-ḥməi kémee ke usoi uu yə umecire n nyánei yare keñípəenyánei yelépi kémee.

12 Mməle maamaa ne ncácá nnyine yə pəeē ku kóónulənle, sipoo kefi ne sité kapi n luri, piléécaatumə kefi ne pité pin si m̄. Isirayeeeli pikó imarepuri kefi ne ité iyē anyiri yə sikəcáá wólaalenle.

13 Sipoo sitaani səe ketuñeleemə-m̄ nyánei, sitaani ituñe kuluke-luke-m̄, sitaani ituñe kumiim̄, sitaani kecōpe, sitaani ketuñelolé-m̄.

14 Akúipare kefi ne até kecáá ke kuyu mməle mm̄ ní pəeē tósil̄, Tisáñpipi pitumə kefi ne pité p̄ anyiri kefi ne até an apare nyē kecáá wólaal̄.

15 Uyee l̄ né n símisi yə wura kekpápi kapi yə ne m̄ musí muúlənle uké ne kuyu ne kusipoo ne kummele muñ̄esi.

16 Kuyu awél̄ kena yə pəeē meçáa sál̄. Kuməcəaa ne kuməpér̄ yə pəeē sál̄. Uu kekpápi k̄ ne kuyu müsu aí lelu kilometiri ákotokú até. Kuməcəaa ne kuməpér̄ ne kumecá yə pəeē sál̄.

17 Uu mməle p̄ k̄ müsu, aí lelu apáha kuwóó ne af eeré ne até kumúñ̄. Sisoipipi memúñ̄ ne uléécaatumə memúñ̄ yə me.

18 Apare ḥméí-ḥməi kapi ne mməle m̄ api kuyu p̄ ne wura yíkíyiki ḥmane məm̄, lin p̄eē we yare sinípəenyánei.

19 Apare səne nnéí ncəpuri kapi mməle akuiipare kecáá karikke re liké pinyánei n nyam̄. Tipare ḥméí-ḥməi kapi rikúipare foí kecáá wa, api kusópe rikó

rilírū kēcáá wai, api míni kulúi rikó ritáánū kēcáá wai api kō mehólé rikó rináii kēcáá wai.

20 Api ríwéé yare ménye rinúpū kēcáá wai, api kō ríwéé rikpúlū kēcáá wai, api wura rikó risééi-sééi kēcáá wai api risannyé ntōne ripáha-paha kēcáá wai, api metuhuta rikó ríleé-leé kēcáá wai, api metuhuta ne mehólé cöhōne rikó rififi kēcáá wai, api ríwéé ntōne yare rihúúhúúpare kēfi ne mese rikó kēcáá wai, api mékolóta rikó kēfi ne rilírū kēcáá wai.

21 Sipoo kēfi ne sité sē pō ne ikólé kēfi ne ité le. Nkólé nse nse kapí ne mágá ihánaa íye wa. Kuyu ripəhō pō ne wura ñmane le, lin peirente yare kēnípēenyán ei.

22 Am kei kunyóónsescáñí yé. Upíima, Uléécaa, nnahe nnéí ute ricuruu ne Risáñjipi pée kuyu kpē kunyóónsescáñí.

23 Ai nkápáni pise re ituñe néee iwáre iké kei metéí n wai. Li we re Uléécaa meyóópi metéí yé ku kpáiilénle, kuiyuipuke yee Risáñjipi.

24 Ayu pisoi yé kumetéí kémee sóne, ketē kēcáá piyóópi api kei ne pimeyóópi hapo.

25 Ké kesine áke yéé kei píkai n wa nnya ke kusipoo ási yéé kō píkai n hánadé.

26 Lé nnéí leé isoipuri kémee meyóópi ne ríyu m má kapí ne kei sónepo.

27 Líkperinkpékó líka néee usoi nkó yee ncaai riýíkí n wai un kō nnóóme má úu kei melone má. Pē anyiri nyee Risáñjipi nfaa ritelé kémee n wólaalé mécire pée yé kei lompo.

22

1 Uléécaaatumé uu kō nkói mmé-i kē nfáa nn ní we

né nyíse, nn we cáicáí yare kénípεεnyánεi yεlépi, nn Uléécaa riyɔɔpitū ne Risáñpipi kémee-po leeri.

² Kuyu kεcɔpε kní pεe wólu nn ne ncée maa tikilε, kuléé kρεε ye nfáa n he kun nsipéé kεcɔpε nyenu. Kεfi ne meté kaku ye mari, aku ye m̄pá iwáre íye kémee apipi toresi. Kuapei yèè pisoi itóí poiseli.

³ Anóo áa kei líka kεcáá we. Kuyu kémee kε Uléécaa riyɔɔpitū ne Risáñpipi riyɔɔpitū ari yé n we upikeikó pin kei u yáasi.

⁴ Pi yé ukεyu yε, Urinyiri ari kω piatii kεcáá n wólaalε.

⁵ Kesine ákε wene, ái yé kω kei kεfiráa metéí née ituŋε metéí pise, kε Upíima Uléécaa uu pi n kpáilε nnya. Api pεe iyɔɔpi n tū ne m̄pá píyei-po.

Yeesu mekame

⁶ Uléécaatumε uu pεe né maa re: Inóosimé iyε yε nsímesei le. Lε kai kω lenε. Upíima Uléécaa yεε yε n týyεse antepuye api símisi yε uuleecaatumε tummele re uké upikeikó lelee nfáani n wainε nyíse.

⁷ Yeesu uu re: Nō yεε, ne nfáani sónεpøle. Nkó yεε kóso-po nsímé mεe rítelé ntí-i n we m múilε yε únarekome le.

⁸ Né Yohani, née mewai m̄ kō am kω yenu. Kam n yε am kω kom, am uléécaatumε uyεe mewai né n nyísentε ana-i lólu re kε u yáasi.

⁹ Amá uu pεe né maa re: A mεpóciε tī, kapε lε wa! Ne upókeicø le nen kω pipómárecø antepuye ne pεpεe rítelé ntí nsímé mí múilε ukεicø! A Uléécaa yáasi aa wúla!

¹⁰ Uu kω pimáa né kpá re: Kapε lelee kóso-po n wainε nsímé ritelé ntí m pékaalε! Ituŋε yε tulε re tinsímé mm̄ nké wa.

11 Nkó yee úu lisøne n wai uké n noýlë úu kapø lisøne n wai. Nkó yee mékpérinkpø m pøriilë uké umecire mékpérinkpø pipórii n kpáselë. Nkó yee lisøne n wai uké lisøne piwai ne kényu n sì, nkó yee n nyam cáká-cáká uké n nyam cáká-cáká un ne kényu sì.

12 Yeesu uu re: Po yee, ne nfáani sónepøle. Inéhéé kamí ne wepø ké mýpá úye mewai kulaa u pa.

13 Néé Ufoí ne Utóra, Ukpéē ne Upírë, néé kɔ Kékoraané ne Kéto.

14 Mpí pøe pisitukanka caacaa n hære piké ne kuléé kpree ye nfáa n he apipi n yé piké kɔ ne sipoomé tintíki piké ne kuyu-ilompø nnyä yé pínarekomé le!

15 Amá pøpøe mepøpi ní we ne menírihélawai pikó ne méwoo méwoo mewai pikó ne pisoikð ne pøpøe piléé n nyónse ne mýpá úye yee nnóome ní la un kɔ n wai piké léepø!

16 Néé Yeesu, ne unéléécaatumé tumpøle re uké Uléécaa icápine kémee nò símisi re asei ye nyé. Ne Tafiti kumare kémee kewã pírë le. Néé rimarewarepi tee n télu.

17 Nfáasøne ne unósi fale ye maa re: A kam. Nkó yee lë n kð pðoké kɔ maa re: A kam. Nkó ke nniré nn ní we uké kam. Nkó yee míni mæe ye nfáa n he ní la uké me yøsi faalaa.

Tinóo tøra

18 Mpá úye yee kóso-pø nsímé mæe rítelé ntí-i ní we n kð kam símisi re asei ye nyé. Uye un kei linyiné rinkpápo, Uléécaa yé ásáláú nyé kæcáá kapi rítelé ntí-i n símisi liute uyé isoi kémee rikpápo.

19 Uye un kɔ kóso-pø nsímé mæe rítelé ntí-i ní we kémee inóosimé inyiné n lesë, Uléécaa yé liute uyé

likó lεe kuléé kpεε yε nfáa n hε kémee nε kuyu kémee
ní we lesε. Pi linsímé rítelé ntí-i símisile.

20 Uyεε n símisi re likei lεe asei le yε maa re: εεε,
nε nfáani sónepøle. Amí! A kam, Upíima Yeesu!

21 Upíima Yeesu uké mپá úye ípεεlέε nyíse!

Nkomine Fal Rit   Sola New Testament

copyright © 2010 UEEB/SIM au Benin

Language: Sola (Miyobe)

Translation by: SIM International

Sola, Nkomine Fal Rit  

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

 You must give Attribution to the work.

 You do not sell this work for a profit.

 You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

 You include the above copyright and source information.

 You do not sell this work for a profit.

 You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

1bac8ff9-a7c9-52ef-bb5e-7155dd6ba1a1